

International Journal of Social Sciences

ISSN: 2587-2591

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.30830/tobider.sayi.10.7>

Volume 6/1 Spring

2022 p. 146-161

BÜYÜK ALFRED DÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

AN EVALUATION OF THE GREAT ALFRED ERA

Mert KOZAN*

ÖZ

Büyük Alfred, 871- 899 yılları arasında hüküm süren Wessex Kralıdır. Alfred, Vikinglerin istila ve yağmalama girişimlerine karşı ülkesini başarılı bir şekilde savundu ve ölene kadar İngiltere'deki en güçlü hükümdar oldu. Alfred, "Büyük" unvanına sahip olan iki İngiliz hükümdardan biridir. Bu unvana sahip olan diğer hükümdar ise İskandinavya kökenli Büyük Knud'dur. Kendisini sadece "Batı Saksonların" kralı olarak değil bütün olarak "Anglo-Saksonların Kralı" olarak tanımlayan ilk kraldı. Büyük Alfred günümüzde de icraatlarıyla popülaritesi halen devam eden ender ortaçağ figürlerinden birisi olarak dikkat çekmektedir. Alfred'in etkisi çağlar boyunca devam etmiş hatta bazı müellifler tarafından İngiliz emperyalizmi ile doğrudan ilişkilendirilmiştir. Büyük Alfred döneminde yaşanan kültürel ve idari gelişmeler pek çok müellifin de ilgisini çekmiştir.

Alfred, merhametli, öğrenmeyi seven, zarif, yaptığı reformlarla ülkesinin hukuk sistemine askeri yapısını yeniden düzenleyen ve halkın yaşam kalitesini yükselten bir kral olarak ünlenmiştir. Alfred ülkesinde eğitimin yaygınlaştırılması için teşviklerde bulunmuştur. Lakin ülkede eğitim dili olarak Latince'yi değil İngilizce'yi tercih etmiştir. Makalemizdeki temel amaç Alfred'in hayatına kısa bir bakış açısı sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Büyük Alfred, Britanya, Vikingler.*

* Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, Tarih Bölümü, Ortaçağ Tarihi, ORCID: 0000-0003-0176-0776, E-mail: mkozan@ankara.edu.tr, Ankara, Türkiye.

ABSTRACT

Alfred the Great is King of Wessex, reigning from 871 to 899. Alfred successfully defended his country against the the invasion and pilage attempt of Vikings and became the most powerful monarch in England until his death. Alfred is one of two British monarchs to hold the title of "Great". The other ruler with this title is Knud the Great, who Scandinavian origin. He was the first king to describe himself not only as the "King of the West Saxons" but als as the "King of the Anglo-Saxons" as a completly. Alfred the Great draws attention as one of the rare medieval figures whose popularity still continues today with his actions. Alfred's influence continued through the ages and was directly associated with British imperialism by some authors. Cultural and administrative developments during the reign of Alfred the Great attracted the attention of many authors.

Alfred was famous as a merciful, gracious king who loved to learn, reorganized the legal system and military structure of his country with his reforms, and improved the quality of life of the people. Alfred made incentives for the dissemination of education in his country. However, he preferred English, not Latin, as the language of education in the country. The main purpose of our article is to provide a brief perspective on Alfred's life.

Keywords: *Alfred the Great, Britain, Vikings.*

Giriş

Büyük Alfred 849-899 yılları arasında yaşamıştır. Kendisi Wessex ve İngiltere kralıdır. Alfred'in önemi, müelliflerce ancak ölümünden sonra anlaşılmıştır. Alfred hayatı boyunca bilhassa kral olduktan sonra Viking akınlarıyla uğraşmıştır. Ayrıca Alfred Britanya adasının birliğini sağlamak konusunda ciddi cabalar sarf etmiş nihayetinde bunu başarmıştır. Adaya yapılan ilk Viking akınlarına baktığımızda bu grupların Adaya yerleşmeyi amaçlamayıp yağma saldırıları yapmakla yetindiklerini gözlemlemekteyiz ancak IX. Yüzyıldan itibaren Vikingler adada yerleşik koloniler kurmaya başlamışlardır. Bu dönemde ada sakinleri bu yerleşimlere engel olamamış ve ortak bir direnç gösterememiştir. Vikingler IX. Yüzyılın ilk yarısından itibaren ada siyasetini de etkilemeye başlamışlardır. 835 yılına gelindiğinde ilk Viking yerleşimi Danelaw kurulmuştur¹. 870 yılına gelindiğinde ise

¹ Hadley, Dawn M. "Viking and native: re-thinking identity in the Danelaw." *Early Medieval Europe* 11.1 (2002): 45-70.

TOBİDER

International Journal of Social Sciences
Volume 6/1 2022 Spring p. 146-161

Vikingler kemiksiz İvar önderliğinde Ada üzerine akın başlatmış, Mercia, DOğu Anglia ve Northumbria'yı ele geçirmişlerdir. Alfred'in abisi kral Ethelred onu vali olarak atamış ve varisi ilan etmiştir. Alfred İngilizlerin ilk millî kahramanı ve İngiliz kültürünün oluşmasını sağlayan kişi olarak gelecek yıllarda tanınmıştır.

Büyük Alfred'in Çocukluğu:

Athelwulf ve ilk eşi Osburgh'un² en küçük oğlu olan Alfred Berkshire'da yer alan Wanating köyünde MS 849 yılında doğdu³. Alfred'in kendisinden büyük 4 ağabeyi vardı. Alfred'in çocukluk yıllarında gerçekleştirdiği faaliyetler tarihin belli dönemlerinde tartışma konusu olmuştu. Anglo-Sakson Kroniği'ne göre Alfred, 853 yılında daha dört yaşındayken Roma'ya gönderildi⁴. Burada döneminin önemli bir piskoposu olan Swithun tarafından karşılanmıştır. Alfred'in Britanya'dan geldiğinde Papa'ya verilmek üzere yanında çok sayıda hediye getirdiği de bilinmektedir. Yine babası Ethelwulf ise Alfred'den 2 sene sonra yani 855 yılında kutsal Roma şehrine ulaşmış 856 yılında ise Roma'dan birlikte ayrılmışlardır. Roma'da düzenlenen bir törende Papa IV. Leo tarafından kral olarak kutsandığı ve "Wessex Kralı olarak taç giydiği zaman yapılan taç giyme törenin bir provası" IV. Leo'nun bir mektubun da Alfred'in "konsül" ilan edildiğinden bahsedilmektedir⁵. Bu nedenle Viktorya Dönemindeki tarihçiler bilerek veya bilmeyerek bu durumu yanlış yorumlamış olabilir. Alfred Britanya'ya geri döndüğünde henüz 7 yaşındadır. Annesi Alfred'in Britanya'ya ulaşmasından kısa bir süre hayatını kaybetmiştir. 856'da Athelwulf oğlu Athelbald tarafından devrildi. Ülkede iç savaş emareleri baş göstermeye başlayınca, ülkenin ileri gelenleri uzlaşmaya varılabilmesi için bir konsey toplayarak bir araya geldiler. Athelbald ülkenin batı kısımlarını (yani tarihi Wessex bölgesini) yönetme hakkını elde ederken Athelwulf ise ülkenin doğu kısımlarını aldı. Kral Athelwulf 858 yılında ölünce Wessex Krallığı, önce Alfred'in üç kardeşi tarafından yönetildi bunlar Athelbald, Athelberht ve Athelred'dir.

² Osburgh'un köken olarak özellikle Britanya'daki Sakson ve Anglii toplulukları için son derece önemli olan yarı efsanevi bir kişilik olan Cerdic'in soyundan geldiği iddia edilmektedir.

³ Keynes, Simon. "The Cult of King Alfred the Great." *Anglo-Saxon England* 28 (1999): 225-356.

⁴ <https://www.gutenberg.org/cache/epub/657/pg657.html>, erişim tarihi 14.02.2022

⁵ <https://www.gutenberg.org/cache/epub/657/pg657.html>, erişim tarihi 20.02.2022

Kaynaklarda Wessex'li Aethelbald ve Aethelberht kısa süren yönetim döneminde, Alfred ile ilgili bilgiler neredeyse yok denecek kadar azdır. Anglo-Sakson Kroniğine⁶ göre 865 yılında "Büyük Viking Ordusu" olarak adlandırılan Danimarka ve İsveçlilerden oluşan devasa bir ordu Britanya'da bulunan Angiller Saksonlar ve Jütlerden oluşan dört krallığı fethetmek için ülkeye gelmişti. Arka planda Viking Ordusu saldırılarını sürdürürken 865 yılında üçüncü kardeş, Wessex'li Aethelred'in tahta çıkmasının ardından Alfred'in kısmen yönetimde söz sahibi olmaya başladığını biliyoruz. 871 yılında ise Aethelred hayatını kaybetmiş ve tahta Alfred çıkmıştır⁷.

Piskopos Asser'e göre bu dönemde Alfred'e "secundarius" unvanı verilmişti⁸. Yani kralın yerine geçecek kişi demektir. Bu unvanın kullanılmaya başlanması Alfred'in babasının çalışmaları veya Wessex Krallığı'nın ve diğer Germen kökenli Britanya krallıklarının bir nevi meclisi olan Witanagemot'un almış olduğu karar ile başlamıştır⁹. Buradaki amaç eğer Aethelred bir şekilde ölürse krallığın başına kimin geçeceğinin belli olmasıdır. Kraliyet ailesindeki prenslerin veliyaht prens veya ordu komutanı olarak taçlandırılmaları, diğer Germen, İskandinav kabilelerinde ve kurumsallıklarını oturtmuş olan Franklarda da görülmektedir.

Büyük Kuzey Ordusunun Gerçekleştirdiği Faaliyetler

851 senesinden sonra Danimarkalılar ülkenin üçte ikisini işgal etmiş bir haldeydi. Bu akın ve istilalara örnekler vermek gerekirse; 835 senesinde Kent Krallığı Viking saldırıları sonucunda neredeyse harap oldu. 865 yılında yine devasa bir Viking ordusu Doğu Anglia'ya girdi. Northumbria kralı öldürüldü. Vikinglerin bir sonraki hedefi York'u da ele geçirmek olmuştu. Akabinde istikametleri Mercia ve Wessex idi kendilerine karşı çıkan herkes öldürüyordu. Doğu Anglia kralı Edmund'u da feci şekilde öldürdüler¹⁰. Baskın devam etti ve her yıl daha da yoğunlaştı. 865-866'da Saksonların Büyük Kafir Ordusu olarak adlandırdıkları ordunun gelişiyiyle daha da tırmandı. Yıllıklar ordunun büyüklüğünü

⁶ <https://www.gutenberg.org/cache/epub/657/pg657.html>, erişim tarihi 20.02.2022

⁷ Keynes, Simon. "The Cult of King Alfred the Great." *Anglo-Saxon England* 28 (1999): 225-356.

⁸ Lappenberg, Johann Martin. *A History of England Under the Anglo-Saxon Kings*. Vol. 2. G. Bell, 1894.s.42; Smyth, Alfred. *The Medieval Life of King Alfred the Great: A Translation and Commentary on the Text Attributed to Asser*. Springer, 2001.

⁹ Craig, Gillian. "Alfred the Great: a diagnosis." *Journal of the Royal Society of Medicine* 84.5 (1991): 303-305.

¹⁰ Lewis, Katherine. "Edmund of East Anglia, Henry VI and ideals of kingly masculinity." *Holiness and Masculinity in the Middle Ages*. University of Wales Press, 2004. 158-173.

bildirmiyor, ancak modern tahminler beş yüz ila bin adam arasında olduğunu gösteriyor. Bu orduyu öncekilerden farklı kılan, liderlerin niyetiydi. Bu güçler "yeni bir fetih ve ikamet aşaması" başlattı. 870 yılına gelindiğinde, Vikingler Northumbria ve Doğu Anglia krallıklarını fethettiler ve 871'de Wessex'e saldırdılar¹¹. O yıl içinde Anglo-Sakson Chronicle tarafından bahsedilen dokuz savaştan sadece biri Wessex zaferiydi. 871 yılında tarihin akışını değiştirecek önemli bir gelişme yaşandı. Bu yıl Wessex Krallığı ile Vikingler arasında büyük bir çarpışma yaşandı. Tarihte bu olay Meretun Savaşı olarak bilinmektedir. Anglo Saxon Chronicle bu olayla ilgili şunları söylemektedir:

“Kral Æthelred ve kardeşi Alfred, Basing'de orduya karşı savaştı ve orada Danimarkalılar zafer kazandı. Ve iki ay sonra, Kral Æthelred ve kardeşi Alfred, Meretun'da orduya karşı savaştı ve iki tümen halindeydiler ve her ikisini de kaçırdılar ve günün ilerleyen saatlerinde galip geldiler ve her iki tarafta da büyük bir katliam yaşandı ve Danimarkalılar savaş alanına sahipti. Piskopos Heahmund ve birçok önemli Sakson orada öldürüldü. Bu savaştan sonra Reading'e büyük bir yaz ordusu geldi. Ve daha sonra, Paskalya'da Kral Aethelred öldü¹²”.

Vikinglere karşı savaşa öncülük eden Wessex Kralı Æthelred, 871'de öldü ve küçük kardeşi Alfred tarafından Wessex tahtına geçti. Bu yıl Alfred, Merton Savaşı'ndan sonra ölen kardeşi Ethelred'in yerine geçti 871 senesinde Reading ayak bastılar. Görüleceği üzere bu akınlar, istilalar, baskınlar çaplarını büyütmüş artık bu bir işgal hareketiydi. Bu istilacılar Britanya'da iz bırakacak şekilde yerleşmiş bulunmaktaydı. Lisanlara, sosyal teşekküllere, yerleşimlere tesir etmeye, toplumla evlilikler yoluyla karışmaya başladılar. Bazı yerlerde Vikinglerin bıraktığı kültürel, filolojik, dini etkiler bugün hala Britanya'da hissedilmektedir. Ulusal kahramanlar ve büyük kişilikler zor zamanların vereceği bir meyvedir. Bu açıdan bakıldığında da Britanya'daki tüm bu olumsuzluklar ve zor dönem bir kahramanın ortaya çıkması için uygun şartları oluşturuyordu. Tüm bu zor durumların ve işgale uğrayan ülkenin bir başka sorunu ise din konusuydu. Paganlar ülkenin her tarafını yakıp yıkarken, işgal ederken hiç şüphesiz dini anlamda da Britanya bir hoşnutsuzluk içerisindeydi.

Bu bağlamda Wessex monarşinin Hristiyanlık ve Avrupa ile güçlü bağlara sahip olmasının ve Alfred'in Roma'ya götürülüp, Papa tarafından onurlandırılmasının da hatırlatılması gerekir. İstilacılar hızla ilerlerken Wessex'e ulaştılar ancak bu defa büyük bir

¹¹ Davis, Ralph HC. "East Anglia and the Danelaw." Transactions of the Royal Historical Society 5 (1955): 23-39.

¹² <https://www.gutenberg.org/cache/epub/657/pg657.html>, erişim tarihi 20.02.2022

karşı koymayla karşı karşıya kaldılar. Kral Ethelred onlara karşı ciddi bir direniş gösterdi. Çıkan savaş takriben 6 sene kadar sürdü ve bu dönem literatürde “muharebe yılları” olarak kendisine yer buldu¹³. Yaşanan bu çarpışma Büyük Alfred'in adını tarihe altın harflerle yazdırması yönündeki sürecin belki de ilk somut hadisesiydi. Alfred bu esnada Wessex çevresinde Danimarkalıları etkisiz bir şekilde kovalamış gibi görünüyor, Danimarkalıları istediklerini her an yapacak bir konumdaydı. Alfred Danimarka kuvvetlerine yetişmiş olsa bile, bir şey başarması pek olası değildir. Alfred'in 875 ile 877'nin sonu arasındaki Danimarka tehdidi ile ilgili, işgalcilere defalarca ödeme yapmanın ötesinde yapabileceği çok az şey vardı.

Northumbria'nın Viking kralı Halfdan Ragnarrson Büyük Viking Ordusu'nun (Saksonlar tarafından Büyük Kafir Ordusu olarak bilinir) liderlerinden biri 876'da topraklarını ikinci bir Viking istilacı dalgasına teslim etti. Önümüzdeki dört yıl içinde Vikingler, Mercia ve Doğu Anglia krallıklarında da daha fazla toprak kazandılar.¹⁴ Kral Alfred, işgalci güçlerle olan çatışmasını sürdürdü, ancak 878'de krallığının güneybatısındaki Somerset'e geri sürüldü ve burada Athelney bataklıklarına sığınmak zorunda kaldı¹⁵. Büyük Viking ordusunun başında Guthrum vardı. Guthrum ve adamları, müstahkem bir kasabayı işgal etmek ve krallığı derhal terk etme sözü karşılığında parayı içeren bir barış anlaşması beklemek gibi olağan Danimarka stratejisini benimsemişlerdi¹⁶

Edington Muharebesi

Ocak 878'de liderleri Guthrum komutasında Danimarkalıları Alfred'e Chippenham'daki kış kalesine sürpriz bir saldırıyla karşılık verdiler¹⁷. Kral, Athelney'deki Somerset bataklıklarının derinliklerinde bir avuç takipçiyle sığınarak kaçabildi. Orada, güçlerini oluştururken gerilla savaşı için bir üs olarak kullandığı bir kale inşa etti. Mayıs 878'de, şimdi Danimarka'nın elindeki Chippenham kalesinin dışında Edington'da

¹³ Abels, Richard. "Alfred and his biographers: images and imagination." *Writing Medieval Biography* 750.1250 (2006): 61-75.

¹⁴ Haslam, Jeremy. "King Alfred, Mercia and London, 874–86: A reassessment." *Anglo-Saxon studies in archaeology and history* 17 (2011): 120-46.

¹⁵ Blackburn, Mark. "Presidential address 2004. Currency under the Vikings. Part 1: Guthrum and the earliest Danelaw coinages." *Brit Numis J* 75 (2005): 18-43.

¹⁶ Whitelock, Dorothy. "Wulfstan and the so-called laws of Edward and Guthrum." *The English Historical Review* 56.221 (1941): 1-21.

¹⁷ Mueller-Vollmer, Tristan. "CHIPPENHAM, BATTLE OF." *Vikings: An Encyclopedia of Conflict, Invasions, and Raids* (2022): 73.

(Ethandun) Danimarkalılara meydan okumak için yola çıktı. Alfred'in yaya olarak savaşan savaşçıları, Danimarkalıları yoğun bir kalkan duvarı ile karşı karşıya getirdi. Savaş, biyografisini yazan Asser'in sözleriyle, Alfred "paganları büyük bir katliamla devirene ve kaçakları cezalandırarak kaleye kadar kovalayana kadar" şiddetle devam etti¹⁸. Savaşta Alfred'in takip ettiği taktik zaferin belirleyicisi unsuruydu. Guthrum'u Wessex'ten çekilmeye ve İngiltere'nin bölünmesini kabul etmeye zorladı Alfred'in Wessex'i güney ve batıyı, Viking Danelaw'ı kuzey ve doğuyu kontrol etti¹⁹.

Wedmore Barış Anlaşması:

Savaştan üç hafta sonra, Guthrum, Alfred'in yapımına katkı sunmuş olduğu Somerset'teki Aller'de vaftiz edildi. Zorunlu din değiştirmenin, Alfred'in, Danimarkalıların üzerinde anlaşmaya varılan herhangi bir anlaşmaya uymasını sağlayacağını umarak Guthrum'u bir Hıristiyan etik kuralına uymasını sağlamaya çalıştığını düşünmesi muhtemeldir.. Guthrum, Athelstan vaftiz adını aldı.

Wedmore Antlaşması'nın şartlarına göre, Hıristiyanlığa geçmiş olan Guthrum'un Wessex'i terk etmesi ve Doğu Anglia'ya dönmesi gerekiyordu. Sonuç olarak, 879'da Viking ordusu Chippenham'dan ayrıldı ve (Mercia krallığında) Cirencester'a gitti ve bir yıl orada kaldı. Ertesi yıl ordu, yerleştiği Doğu Anglia'ya gitti²⁰.

Ayrıca Asser'e göre 879'da başka bir Viking ordusu Thames Nehri'ne yelken açtı ve Middlesex'teki Fulham'da kışladı. Önümüzdeki birkaç yıl içinde bu Danimarkalı ordu Alfred'in güçleriyle birkaç kez karşılaştı. Ancak Alfred, ordusunu reforme ederek ve burghlar olarak bilinen bir müstahkem şehirler sistemi kurarak bu tehdidi kontrol altına almayı başardı.

885'te Asser²¹, Doğu Anglia'ya yerleşen Viking ordusunun, Guthrum'dan söz edilmemesine rağmen, Alfred ile kurdukları barışı son derece küstah bir şekilde bozduğunu

¹⁸ Mueller-Vollmer, Tristan. "EDINGTON, BATTLE OF." *Vikings: An Encyclopedia of Conflict, Invasions, and Raids* (2022): 96.

¹⁹ Hill, Paul. *The Viking Wars of Alfred the Great*. Casemate Publishers, 2008.

²⁰ Ashby, Steve, and Andrew Marriott. "Territorial Division in the Alfred-Guðrum Treaty: A Ninth Century Diplomatic Innovation?." *Aparjon Journal for Scandinavian Studies* (2020): 22-53.

²¹ Galli Keşiş, yazar, detaylı bilgi için bkz: Smyth, Alfred. *The Medieval Life of King Alfred the Great: A Translation and Commentary on the Text Attributed to Asser*. Springer, 2001.

bildirir. Guthrum, 890'daki ölümüne kadar Doğu Anglia'da kral olarak hüküm sürdü ve bu dönem her zaman barışçıl olmasa da bir tehdit olarak görülmedi.

886'da Alfred ve Guthrum Antlaşması iki krallığın sınırlarını belirledi. Mercia krallığı bölündü, bir kısmı Alfred'in Wessex'ine ve diğer kısmı Guthrum'un Doğu Anglia'sına gidiyordu. Anlaşma ayrıca Danimarka Doğu Anglia'nın sosyal sınıflarını ve Wessex'teki eşdeğerlerini tanımladı²². Çatışmaları en aza indirecek ve iki halk arasındaki ticareti düzenleyecek bir çerçeve sağlamaya çalıştı. Guthrum'un Hıristiyanlığa dönmesine kadar ciddiye aldığı belli değil, ancak İngiliz krallıklarının Danimarkalı hükümdarlarından ilki, vaftiz adı Athelstan altında Alfred modeline göre madeni para basan kişiydi. IX. yüzyılın sonunda, tüm Anglo-Danimarka hükümdarları da madeni para basıyorlardı. X. yüzyıla gelindiğinde, Anglo-Sakson krallık modeli, Anglo-Danimarka liderliği tarafından taklit edilerek uygulandı²³.

Guthrum'un Edington Savaşı'ndaki yenilgisinden sonra, Alfred'in Wessex'teki askeri alanda yaptığı reformlar Vikinglerin başarılı bir şekilde baskın yapmasını giderek zorlaştırdı. 896'da Vikinglerden bazıları Doğu Anglia'ya, ve Northumbria'ya gitmekten vazgeçti. Alfred'in haleflerinin Kuzey İngiltere'de Danimarkalılar tarafından işgal edilen toprakların kontrolünü yeniden ele geçirmelerini sağladı²⁴.

²² Hill, Thomas D. "The Crowning of Alfred and the Topos of sapientia et fortitudo in Asser's Life of King Alfred." *Neophilologus* 86.3 (2002): 471-476.

²³ Thomas, Rebecca. "The Vita Alcuini, Asser and Scholarly Service at the Court of Alfred the Great." *The English Historical Review* 134.566 (2019): 1-24.

²⁴ Abels, Richard. *Alfred the Great: war, kingship and culture in Anglo-Saxon England*. Routledge, 2013.

Harita 1: Danelaw ve Wessex Toprakları²⁵

Alfred'in Vikinglerle Sonraki Mücadeleleri:

892 veya 893 sonbaharında Danimarkalılar yeniden saldırdı. Avrupa Anakarasındaki konumlarını tehlikeli bularak, iki tümen halinde 330 gemiyle İngiltere'ye geldiler. Kent'e yerleştiler. İşgalciler, eşlerini ve çocuklarını yanlarında getirmek suretiyle yalnızca fetih değil aynı zamanda yerleşmek için de geldikleri anlaşılıyordu²⁶. Alfred, 893 veya 894'te Appledore'daki Danimarkalılar kuzeybatıya doğru saldırdı. Alfred'in en büyük oğlu Edward tarafından ele geçirildiler ve Surrey'deki Farnham Savaşı'nda yenildiler. Buckinghamshire ve Middlesex arasındaki Colne Nehri üzerindeki Thorney'deki bir adaya sığındılar, burada ablukaya alındılar ve rehine vermeye ve Wessex'ten ayrılma sözü vermeye zorlandılar²⁷.

²⁵ <https://www.imaginghistory.co.uk/post/what-was-the-danelaw>, erişim tarihi 24.02.2022.

²⁶ Hadley, Dawn M. "Viking and native: re-thinking identity in the Danelaw." *Early Medieval Europe* 11.1 (2002): 45-70.

²⁷ Abels, Richard. *Alfred the Great: war, kingship and culture in Anglo-Saxon England*. Routledge, 2013.

Alfred, Northumbria ve Doğu Anglia Danimarkalılarının Exeter'i ve Kuzey Devon kıyısındaki isimsiz bir kaleyi kuşattığını duyduğunda Thorney'de oğlunu kurtarmaya gidiyordu. Alfred hemen batıya doğru koştu ve Exeter Kuşatması'nı kaldırdı²⁸.

Hastein yönetimindeki kuvvet, muhtemelen batıdaki arkadaşlarına yardım etme fikriyle Thames Vadisi'ne doğru yürümeye başladı. Mercia, Wiltshire ve Somerset'in üç büyük şövalyesi komutasındaki büyük bir kuvvet tarafından karşılandılar ve kuzeybatıya doğru yola çıkmaya zorlandılar, sonunda Buttington'da yakalanıp ablukaya alındılar. İngiliz hatlarını kırma girişimi başarısız oldu. Kaçanlar Shoebury'ye çekildiler. Takviye topladıktan sonra, İngiltere'de Chester'in yıkık Roma kentini işgal ettiler ve burada istikam oluşturdular. İngilizler bir kış ablukasını girişiminde bulunmadılar, ancak bölgedeki tüm erzakları yok etmekle yetindiler²⁹.

894 veya 895'in başlarında, yiyecek eksikliği Danimarkalıları bir kez daha Essex'e çekilmeye zorladı. Yılsonunda, Danimarkalıları gemilerini Thames Nehri ve Lea Nehri'ne çektiler ve Londra'nın 32 km. kuzeyinde kuvvetlerine takviye yaptılar. Danimarka hatlarına önden yapılan bir saldırı başarısız oldu, ancak yılın ilerleyen saatlerinde Alfred, Danimarka gemilerinin çıkışını önlemek için nehri engellemenin bir yolunu gördü. Danimarkalıları, manevra kabiliyetine yenik düştüklerini anladılar, kuzeybatıya doğru hücum ettiler ve Bridgnorth yakınlarındaki Cwatsbridge'de kışı geçirdiler³⁰. Ertesi yıl, 896 (veya 897) mücadeleden vazgeçtiler. Bazıları Northumbria'ya, bazıları Doğu Anglia'ya geri çekildi. İngiltere'de bağlantısı olmayanlar kıtaya döndü.

Alfred'in Gerçekleştirdiği Denizcilik Faaliyetleri

Alfred denizcilik ile ilgilenen bir kraldır. 896'da küçük bir filo, belki de 60 kürekle Viking savaş gemilerinin iki katı büyüklüğünde bir düzine kadar uzun gemi inşa edilmesini emretti. Bu, Victorialıların iddia ettiği gibi, İngiliz Donanmasının doğuşu değildi³¹. Wessex bundan önce bir kraliyet filosuna sahipti. Alfred'in ağabeyi alt-kral Kentli Æthelstan ve

²⁸ Davis, Ralph HC. "East Anglia and the Danelaw." *Transactions of the Royal Historical Society* 5 (1955): 23-39.

²⁹ Hadley, Dawn M. "Multiple estates and the origins of the manorial structure of the northern Danelaw." *Journal of Historical Geography* 22.1 (1996): 3-15.

³⁰ Abrams, Lesley. "Edward the Elder's Danelaw." *Edward the Elder*. Routledge, 2013. 144-159.

³¹ Nelson, Janet L. "'A King across the Sea': Alfred in Continental perspective." *Transactions of the Royal Historical Society* 36 (1986): 45-68.

Ealdorman Ealhhere, 851'de dokuz gemiyi ele geçirerek bir Viking filosunu yenmişti. Alfred, 882'de deniz harekâtları yürütmüştü. 897 yılı, Wessex'in deniz gücünde önemli bir gelişmeye işaret ediyordu. Anglo-Sakson Chronicle'a göre, Alfred'in gemilerinin daha büyük, daha hızlı, daha istikrarlı ve suda Danimarka veya Frizya gemilerinden daha iyi olduğunu aktardı³². Asser'in klasik vesayeti altında Alfred'in, denizcilikten çok savaşmak için tasarlanmış yüksek bordalı Yunan ve Roma savaş gemilerinin tasarımını kullanması muhtemeldir.

Alfred'in aklında deniz gücü vardı; baskın filolarını karaya çıkmadan önce durdurabilirse, krallığını tahrip olmaktan kurtarabilirdi. Alfred'in gemileri anlayışta üstün olabilirdi, ancak pratikte, bir deniz savaşının yapılabileceği tek yer olan nehir ağzı ve nehirlerin yakın sularında iyi manevra yapamayacak kadar büyük olduklarını kanıtladılar. Zamanın savaş gemileri, gemi batırmak için değil, birlik taşıyıcısı olarak tasarlandı. Geç Viking çağındaki İskandinavya'daki deniz savaşları gibi, bu savaşların da bir geminin karşıt bir gemiyle yan yana gelip iki gemiyi birbirine bağladıktan sonra iki gemide göğüs göğüse çarpışmayı içeren bir kara savaşı olurdu.

896'da kaydedilen bir deniz çarpışmasında, Alfred'in dokuz gemiden oluşan yeni filosu, İngiltere'nin güneyinde tanımlanamayan bir nehrin ağzında 6 Viking gemisini ele geçirdi. Danimarkalılar gemilerinin yarısını karaya vurmuş ve karaya gitmişti³³. Alfred'in gemileri kaçışlarını engellemek için hemen harekete geçti. Suda yüzen üç Viking gemisi İngiliz hatlarını aşmaya çalıştı. Sadece biri başardı; Alfred'in gemileri diğer ikisinin yolunu kesti. İngiliz mürettebat Viking gemilerini kendilerine bağlayarak gemiye bindi ve Vikingleri öldürmeye başladı³⁴. Bir gemi kaçtı çünkü Alfred'in ağır gemileri gelgit söndüğünde karaya oturdu. Ekipler arasında kara savaşı başladı. Danimarkalılar sayıca çok fazlaydı, ancak gelgit yükseldikçe, daha sık taslaklarla önce serbest bırakılan teknelerine geri döndüler. İngilizler, Vikinglerin yanlarından kürek çekmesini izlediler ama çok fazla kayıp verdiler³⁵.

³² <https://www.gutenberg.org/cache/epub/657/pg657.html>, erişim tarihi 20.02.2022

³³ Marini, Alfred J. "POLITICAL PERCEPTIONS OF THE MARINE FORCES: GREAT BRITAIN, 1699, 1739 AND THE UNITED STATES, 1798, 1804." *The Journal of Military History* 44.4 (1980): 171.

³⁴ Mapp Jr, Alf J. *The golden dragon: Alfred the Great and his times*. Rowman & Littlefield, 2014.

³⁵ Guggisberg, Fannalou. Alfred the Great: "England's darling" through the ages [and] "The dress of thought": Johnson's theory of language. *The University of Texas at El Paso*, 1971.

Alfred'in Askeri Düzenlemeleri

Alfred'in yeni askeri savunma sisteminin temeli, krallık boyunca taktik noktalara dağıtılan bir kaleler (burghlar) ağıydı. Aralarında yaklaşık 30 kilometre olan otuz üç burgh vardı ve ordunun krallığın herhangi bir yerindeki saldırılara bir gün içinde karşı koymasını sağlıyordu. Alfred'in burghları, taş duvarların onarıldığı ve hendeklerin eklendiği Winchester gibi eski Roma şehirlerinden, geniş hendeklerle çevrili büyük toprak duvarlara kadar uzanıyordu. Batı Sussex'te Burgham. Burghların boyutları Devon'daki Pilton gibi küçük ileri karakollardan, en büyüğü Winchester'daki yerleşik kasabalardaki büyük tahkimatlara kadar değişiklik gösteriyordu.

Şimdi Burghhal Hidage³⁶ olarak bilinen bir belge, sistemin nasıl çalıştığına dair bir fikir veriyor. Belgede yer alan müstahkem kasabaların her biri için saklanan yerleri listeler. Wallingford'un, oradaki toprak sahiplerinin 2.400 adam tedarik etmekten ve beslemekten sorumlu olduğu anlamına geliyordu; bu sayı 9.900 fit (1.88 mil; 3.0 kilometre) duvarın korunması için yeterliydi. Toplam 27.071 askere ihtiyaç vardı, Wessex'teki tüm özgür erkeklerin yaklaşık dörtte birine tekabül ediyordu. Burghların çoğu, bir nehre kıyısı olan ve bir nesil önce Kel Charles tarafından inşa edilenler gibi, müstahkem bir köprüyle birbirine bağlanan ikiz kasabalardı. Çift burgh nehirdeki geçişi engelledi ve Viking gemilerini taşlar, mızraklar veya oklarla silahlanmış adamlarla çevrili bir garnizon köprüsünün altından geçmeye zorladı. Diğer burghlar, müstahkem kraliyet villalarının yakınına yerleştirildi ve kralın kaleleri üzerinde daha iyi kontrol sağlamasına izin verdi.

Burghlar, ordunun kullanımı için korunan bir yol sistemi ile birbirine bağlandı. Yollar, Viking istilacılarıyla yüzleşmek için bazen birden fazla burgh'tan bir ordunun hızla toplanmasına izin verdi. Yol ağı, Viking istilacılarına, özellikle de ganimet yüklü olanlara önemli engeller oluşturdu. Sistem Viking rotalarını ve iletişimini tehdit ederek onu onlar için çok daha tehlikeli hale getirdi. Vikingler, bir burgh'a karşı kuşatma ekipmanından ve gelişmiş bir kuşatma doktrininden yoksundu, savaş yöntemlerini hızlı saldırılara ve iyi korunan tahkimatlara engelsiz geri çekilmeye göre uyarladılar. Onlara bırakılan tek yol, burgh boyun eğdirmek için aç bırakmaktı, ancak bu, krala sahra ordusunu veya komşu

³⁶ Hill, David. "The Burghhal Hidage: the establishment of a text." *Medieval Archaeology* 13.1 (1969): 84-92.

burghlardan ordu yolları boyunca garnizonları göndermesi için zaman verdi. Bu gibi durumlarda Vikingler, kralın ortak askeri güçleri tarafından takip edilmeye karşı son derece savunmasızdı. Alfred'in burgh sistemi, Viking saldırısına karşı öyle çetin bir meydan okuma oluşturuyordu ki, Vikingler 892'de geri dönüp Kent'teki Lympne Halici'nin yukarısındaki yarı inşa edilmiş, kötü garnizonlarla donatılmış bir kaleye baskın yaptıklarında, Anglo-Saksonlar nüfuzlarını Kuzey İrlanda'nın dış sınırlarıyla sınırlayabildiler.³⁷ Wessex ve Mercia. Alfred'in şehir sistemi, stratejik anlayışında devrim niteliğindedi ve yürütülmesinde potansiyel olarak pahalıydı. Çağdaş biyografisi Asser, birçok soylunun, "krallığın ortak ihtiyaçları" için olsalar bile, kendilerine verilen taleplere karşı ayak dirediğini yazdı³⁸.

Sonuç

Alfred'in aldığı "Büyük" unvanı ve tarihteki yeri için gerçekten de her alanda büyük işler yapması gerekiyordu.6 İngiltere'de çeşitli sorunlara sebep olan Danimarkalılar onun döneminde yönetim içine alındılar. Gerçekten de Alfred'in gerçekleştirdiği yenilikler İngiltere'de eşi görülmemiş mahiyetteydi ve İngiltere'de yepyeni bir dönemi başlattı. 1974 senesine kadar süren yönetim bölgesi yapısının temelini Alfred atmıştır. Alfred zaman geçtikçe hayatta kalan İngiliz krallarını da itaat altına almıştır böylece İngiltere'nin hükümdarı olmuştur. Bu meyanda o, ilk İngiliz monarkı olarak nitelendirilebilir. Büyük Alfred'in icraatları bunlarla da sınırlı değildir. O her hidedan veya özgür kimselerin çiftliklerinden haraç mahiyetinde bir asker alma yoluna gitti. Böylece düzenli bir ordu oluşturuyordu ki bu savunma ve savaş anlamında çok önemli bir olaydı. Alfred, yeni bir ulusal savunma sistemi meydana getiriyordu. "Burgh" adı verilen kaleler oluşturuyor, istilacılara yönelik istihkâmlı kaleler kurduruyordu³⁹. Bu inşalar sadece askeri anlamda da değil, İngiliz şehir yaşamı açısından da önemliydi zira bu kaleler İngiliz şehirleşme sisteminin de temel alındığı bir durum noktasındaydı. Onun dışında Danimarkalıların ilerleyişine son veren Alfred, satın olmak suretiyle Londra'yı geri aldı. Wessex bu şekilde kuvvetleniyordu ki bunun somut göstergesi olarak 892 ila 896 seneleri arasında gelen

³⁷ Haslam, Jeremy. "The Burghal Hidage and the West Saxon burhs: a reappraisal." *Anglo-Saxon England* 45 (2016): 141-182.

³⁸ Nelson, Janet L. "'A King across the Sea': Alfred in Continental perspective." *Transactions of the Royal Historical Society* 36 (1986): 45-68.

³⁹ Brooks, Nicholas. "The unidentified forts of the Burghal Hidage." *Medieval Archaeology* 8.1 (1964): 74-90.

Danimarkalı saldırılarının başarıyla geri püskürtülmesidir. Alfred'in İngiltere yaşamına etkisi ve getirdiği yenilikler bununla da sınırlı değildi. Ulusunun üzerinde bu denli etki yaratmış. Tarihteki bu yeri bu denli önemli olan her lider gibi Alfred de halkının kültürel yaşamı ve eğitimi konusunda girişimlerde bulunmuştur. O dönemin kaynaklarının azlığı ve imkanların kısıtlılığına rağmen bu noktada çalışmalar yapılmasını sağlamıştır. Eski yazmalar tercüme edildi ve okundu. Alfred'in, bilgisizliğe tahammülü olmadığını ve entelektüel hayata verdiği önemi açıkça dile getirdiği bilinmektedir. Tüm bunların yanında hukuksal düzenlemelerde de bulundu. Yasaların derlenmesi, topluma uygun hale getirilmesi için çalışmalar yaptırttı. Alfred'in yaptırttığı hukuksal düzenlemelerle ortaya çıkan kanunlar güçsüzü koruma altına alıyordu. Alfred, askeri ve siyasi başarılarının yanı sıra devlet olmanın ilkelerini de getirdiği yeniliklerle tesis ediyordu. Büyük Alfred 899 yılında öldüğünde yerini oğlu Edward'a bırakmış oldu. Belirtildiği üzere İngiliz tarihinin önemli mihenk taşlarından birisi olarak tarihteki yerini aldı. Kral Alfred'in en kayda değer icraatlarından biri Wessex'teki eğitimi güçlendirmesidir. Alfred, dönemdeki pek çok devlet ve halkta olan bir bakış açısı olan, Viking akınlarını Tanrı'nın cezası olduğu düşüncesinin önüne geçmeye çalışmıştır. Bunun yerine tebaasını Tanrı'nın rızasına ulaşmak için kişinin bilgili olması gerekir gibi bir metodla güdülemeye çalışmıştır. Mercia, Galler ve Avrupa'dan alim kimseleri getirtmiş, fikirlerini almıştır. Alfred, her İngiliz'in İngilizce okuyup yazmasını amaçlamış, kendisi eski Anglo-Sakson eserlerinden önemli olanları ve bir takım Latince eseri İngilizce'ye çevirmiştir. Ayrıca döneminde mimari ve sanat konularında ciddi gelişmeler yaşanmış, önemli, ve/veya yabancı zanaatkar ve sanatçılar, huzurunda bulunmuşlardır. Kral Alfred'in biyografı olan Asser'e göre Alfred, hastalığının sebep olduğu acılar sonucu 899 senesinde ölmüştür. Asser'in yaptığı tanımlamalar sonucu kendisi muhtemelen ırsî, bağırsak hastalıkları sonucu ölmüştür.

KAYNAKÇA

- Abels, R. (2006). Alfred and his biographers: images and imagination. *Writing Medieval Biography*, 750(1250), 61-75.
- Abrams, L. (2013). Edward the Elder's Danelaw. In *Edward the Elder* (pp. 144-159). Routledge.
- Ashby, S., & Marriott, A. (2020). Territorial Division in the Alfred-Guðrum Treaty: A Ninth Century Diplomatic Innovation?. *Aparðjon Journal for Scandinavian Studies*, 22-53.
- Blackburn, M. (2005). Presidential address 2004. Currency under the Vikings. Part 1: Guthrum and the earliest Danelaw coinages. *Brit Numis J*, 75, 18-43.
- Brooks, N. (1964). The unidentified forts of the Burghal Hidage. *Medieval Archaeology*, 8(1), 74-90.
- Craig, G. (1991). Alfred the Great: a diagnosis. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 84(5), 303-305.
- Davis, R. H. (1955). East Anglia and the Danelaw. *Transactions of the Royal Historical Society*, 5, 23-39.
- Guggisberg, F. (1971). *Alfred the Great: "England's darling" through the ages [and] "The dress of thought": Johnson's theory of language*. The University of Texas at El Paso.
- Hadley, D. M. (1996). Multiple estates and the origins of the manorial structure of the northern Danelaw. *Journal of Historical Geography*, 22(1), 3-15.
- Hadley, D. M. (2002). Viking and native: re-thinking identity in the Danelaw. *Early Medieval Europe*, 11(1), 45-70.
- Haslam, J. (2011). King Alfred, Mercia and London, 874–86: A reassessment. *Anglo-Saxon studies in archaeology and history*, 17, 120-46.
- Haslam, J. (2016). The Burghal Hidage and the West Saxon burhs: a reappraisal. *Anglo-Saxon England*, 45, 141-182.
- Hill, D. (1969). The Burghal Hidage: the establishment of a text. *Medieval Archaeology*, 13(1), 84-92.
- Hill, P. (2008). *The Viking Wars of Alfred the Great*. Casemate Publishers.
- Hill, T. D. (2002). The Crowning of Alfred and the Topos of sapientia et fortitudo in Asser's Life of King Alfred. *Neophilologus*, 86(3), 471-476.
- Keynes, S. (1999). The Cult of King Alfred the Great. *Anglo-Saxon England*, 28, 225-356.

Lappenberg, J. M. (1894). *A History of England Under the Anglo-Saxon Kings* (Vol. 2). G. Bell.

Lewis, K. (2004). Edmund of East Anglia, Henry VI and ideals of kingly masculinity. In *Holiness and Masculinity in the Middle Ages* (pp. 158-173). University of Wales Press.

Mapp Jr, A. J. (2014). *The golden dragon: Alfred the Great and his times*. Rowman & Littlefield.

Marini, A. J. (1980). Political Perceptions of the Marine Forces: Great Britain, 1699, 1739 and the United States, 1798, 1804. *The Journal of Military History*, 44(4), 171.

Mueller-Vollmer, T. (2022). CHIPPENHAM, BATTLE OF. *Vikings: An Encyclopedia of Conflict, Invasions, and Raids*, 73.

Nelson, J. L. (1986). 'A King across the Sea': Alfred in Continental perspective. *Transactions of the Royal Historical Society*, 36, 45-68.

Smyth, A. (2001). *The Medieval Life of King Alfred the Great: A Translation and Commentary on the Text Attributed to Asser*. Springer.

Thomas, R. (2019). The Vita Alcuini, Asser and Scholarly Service at the Court of Alfred the Great. *The English Historical Review*, 134(566), 1-24.

Whitelock, D. (1941). Wulfstan and the so-called laws of Edward and Guthrum. *The English Historical Review*, 56(221), 1-21.

İnternet Kaynakları:

<https://www.gutenberg.org/cache/epub/657/pg657.html>

<https://www.imagininghistory.co.uk/post/what-was-the-danelaw>